

Obsah

Úvod	5
Predhovor k druhému vydaniu	6
Skratky	7

Prvá časť: PRÁVO V OBJEKTÍVNOM ZMYSLE

I. kapitola: Normy verejného a súkromného práva

Prípad	Strana
1 Ulp. D 1,1,10,2; Ulp. D 1,1,1,2; Gai D 1,1,9; Pap. D 1,1,7 (rozdelenie práva)	17
2 Cels. D 1,3,24; Cels. D 1,3,17; Cels. D 1,3,18; Jul. D 1,3,12 (interpretácia právnych noriem)	19

Druhá časť: CIVILNÝ PROCES

II. kapitola: Actio a subjektívne právo

3 Cels. D 44,7,51; Ulp. D 37,1,3 pr. (žaloba a právo)	21
4 Ulp. D 44,7,25 pr.; Just. Inst. 4,6,28 (rozdelenie žalôb)	22

III. kapitola: Formulový proces

5 Afr. D 44,1,16; Paul. D 44,1,17 (procesná námietka)	23
6 Gai. Inst. 4,114 (účinky litiskontestácie)	24
7 Paul. D 22,3,2 (dokazovanie)	25
8 Gai. Inst. 4,53 (<i>plus petitio</i>)	26

Tretia časť: OSOBNÉ PRÁVO

IV. kapitola: Právna spôsobilosť

9 Paul. D 1,5,7 (<i>nasciturus</i>)	27
10 Cels. D 1,5,19 (začiatok právnej spôsobilosti)	28
11 Ulp. D 1,5,20 (duševná choroba a právna spôsobilosť)	28
12 Paul D 4,5,11 (zmena statusu)	29

V. kapitola: Status libertatis

Prípad	strana
13 Flor. D 1,5,4,1 (postavenie otrokov)	30
14 Jul. D 28,1,12 (smrť Rimana vo vojnovom zajatí)	31
15 Paul. D 49,15,19 pr. (<i>ius postliminii</i>)	32
16 Gai. Inst. 1,84; 1,86; 1,91 (<i>SC Claudianum</i> a vznik otroctva)	33
17 Alf. D 40,1,6; Ulp. D 5,1,67; Ulp D 40,1,4,6 (dôvody ukončenia otroctva)	34

VI. kapitola: Poručníctvo (*tutela*)

18 Gai. D 26,8,9 (právne postavenie nedospelého)	36
19 Mod. D 26,3,1,1 (vymenovanie poručníka)	37
20 Ulp. D 26,2,16 pr.-1 (závetný poručník nedospelého)	38
21 Paul. D 26,7,46,5 (zodpovednosť poručníka)	39

Štvrtá časť: RODINNÉ PRÁVO

VII. kapitola: Status familiae

22 Gai. Inst. 1,48-49 (osoby <i>sui iuris</i> a <i>alieni iuris</i>)	40
23 Mod. D 38,10,4,2 (agnátska a kognátska rodina)	41
24 Mod. D 38,10,4,1 (kognácia)	43
25 Mod. D 1,7 pr.-1; Paul. D 1,7,36 pr.-1; Gai. Inst. 1,109-110; 1,116-117 (<i>status familiae</i> a <i>capitis deminutio minima</i>)	44
26 Gai. Inst. 1,196 (spôsobilosť právna a spôsobilosť právne konať)	46
27 Mod. D 1,7,41 (zánik <i>patria potestas</i>)	47

VII. kapitola: Manželské právo

28 Jav. D 24,1,64 (Maecenas a Terentia)	48
---	----

IX. kapitola: Rodinné majetkové právo

29 Ulp. D 49,17,2 (<i>peculium castrense</i>)	50
30 Ulp. D 15,1,44; Paul. D 15,1,45 (otrocké <i>peculium</i>)	51

Piata časť: VECNÉ PRÁVO

X. kapitola: Nadobudnutie držby

Prípád	Strana
31 Paul. D 41,2,3,1 (princíp „ <i>corpore et animo</i> “, vstup na pozemok)	52
32 Cels. D 41,2,18,2 (uloženie v dome, ukázanie z veže)	54
33 Jav. D 46,3,79 (položenie <i>in conspectu, traditio longa manu</i>)	56
34 Pap. D 18,1,74; Gai. D 41,1,9,6 (odovzdanie kľúčov)	57
35 Proc. D 41,1,55 (diviak v pasci)	59
36 Ulp. D. 18,6,1,2 (sud zapečatený kupujúcim)	61
37 Gai. D 41,1,9,5 (detentor kúpil vec)	62
38 Marc. D 41,2,19 pr.; Jav. D 41,2,21,3 (držiteľ a prekarista si najali vec od vlastníka)	63
39 Paul. D 41,2,1,3 (duševne chorý, nedospelý)	64
40 Paul. D 41,2,1,5 (nadobudnutie pekulia bez vedomia pána)	65
41 Paul. D 41,2,14 (kontroverzia)	66
42 Paul. D 41,2,1,20 (prokurátor, poručník, opatrovník)	67

XI. kapitola: Trvanie a zánik držby

43 Paul. D 41,2,3,13 (ušlé zviera, ušlý otrok)	68
44 Ulp. D 41,2,13 pr. (kamene v rieke Tiber, <i>servus fugitivus</i>)	69
45 Pap. D 41,2,44 pr. (zakopané peniaze)	70
46 Pap. D 41,2,44,2-41,2,46 (princíp symetrie)	71
47 Ulp. D 41,2,6,1 (držiteľ sa vrátil z trhu, našiel votrelca)	73
48 Pomp. D 41,2,25,2; Jav. D 41,2,22 (podržanie držby do neúspešného pokusu o jej znovuzískanie; také nadobudnutie držby, že ju nemožno preukázať)	74

Exkurz: Ochrana držby

49 Pomp. D 41,2,25,1 (smrť, duševná choroba, podnájom)	75
--	----

XII. kapitola: Nadobudnutie a zánik vlastníckeho práva

50 Ulp. D 41,1,20 pr.; Paul. D 41,1,31 pr. (<i>nemo plus iuris, kauzálna tradícia</i>)	76
51 Jul. D 41,1,36; Ulp 12,1,18 pr. (disenz v kauze)	78
52 Mod. D 50,16,109; Paul. D 22,6,9,4 (definícia dobrej viery, <i>plus est in re quam in existimatione</i>)	80
53 Pomp. D 41,3,32,1 (osobitný názor na <i>bona fides</i>)	82
54 Paul. D 41,4,2,15 (<i>bona fides</i> a spôsobilosť právne konať)	83
55 Afr. D 41,4,11; Ulp. D 41,3,27 (putatívny titul pri vydržaní, odmietnutie každého putatívneho titulu)	84
56 Jav. D 41,1,58 (derelikcia)	85
57 Ulp. D 47,2,43,8 a 9 (nález)	86
58 Scaev. D 6,1,67 (remeselník našiel pri renovácii peniaze)	88
59 Jul. D 22,1,25,2 (strata dobromyseľnosti pred percepciou)	89

Prípado	Strana
60 Paul. D 41,1,48,1 (<i>bona fides</i> pri vydržaní a nadobudnutí plodov)	90
61 Cels. D 6,1,38 (stavba domu na cudzom pozemku)	91
62 Gai. D 41,1,9,1 (písmo a papier)	93
63 Gai. Inst. 2,78; Paul. D 6,1,23,3 (maľba a drevená tabuľa)	94
64 Ulp. D 6,1,5,1 (zmiešanie medu a vína)	96

XIII. kapitola: Ochrana vlastníckeho práva

65 Paul. D 6,1,33 (<i>fructus percepti a percipiendi</i>)	97
66 Paul. D 6,1,16,1 (zodpovednosť za zavinené zničenie)	98
67 Pomp. D 21,3,2 (kúpa od nevlastníka)	99
68 Ulp. D 8,5,8,5 (imisie: syräreň)	100

XIV. kapitola: Služobnosti (*servitutes*)

69 Ulp. D 8,5,6,2 (<i>servitus oneris ferendi</i>)	102
70 Cels. D 8,3,11 (zriadenie služobnosti prostredníctvom <i>in iure cessio</i>)	104
71 Ulp. D 7,1,68 pr.-2; Pomp. D 7,1,69 (dieťa otrokyne, stádo zvierat)	105

XV. kapitola: Záložné právo

72 Pomp. D 20,2,7 pr. (záloh poľnohospodárskeho pozemku, plody)	107
73 Nerat. D 20,2,4 pr. (nájom mestského pozemku, <i>inducta et illata</i>)	108
74 Ulp. D 20,1,6; Paul. D 20,1,7 (výnimky z generálnej hypotéky)	109
75 Scaev. D 20,1,34 pr. a 2 (záloh skladu)	110
76 Ulp. D 13,7,9 pr. a 4 (záloh cudzej veci)	111
77 Marci. D 20,6,8,14 (záložný veriteľ povolil záložnému dlžníkovi predaj založenej veci)	112
78 Paul. D 20,1,29,2 (založený dom zhorel)	113
79 Paul. D 20,4,14 (viacnásobný záloh cudzej veci)	114
80 Marci. D 20,4,12,8 (výklad zmluvy)	115

Šiesta časť: ZÁVÄZKOVÉ PRÁVO

XVI. kapitola: Pôžička (*mutuum*)

81 Ulp. D 12,1,15 (úverový príkaz a tzv. dohodnutá pôžička)	116
82 Ulp. D 12,1,11 pr. (<i>contractus mohatrae</i>)	118
83 Afr. D 17,1,34 pr. (kontroverzia o tzv. dohodnutej pôžičke)	120

XVII. kapitola: Úschova (*depositum*)

84 Cels. D 16,3,32 (<i>diligentia quam in suis</i>)	122
85 Ulp. D 16,3,1,35 (sprísnenie zodpovednosti <i>si se quis deposito obtulit</i>)	124
86 Ulp. D 12,1,9,9; Ulp. D 12,1,10 (úschova peňazí a dodatočný súhlas s použitím; výraz „ <i>si voles</i> “)	125
87 Paul. D 16,3,29,1; Paul. Coll. 10,7,9; Pap. D 16,3,25,1 (súhlas s použitím úschovy a úroky; súhlas s použitím úschovy a <i>periculum; depositum irregulare</i>)	127

XVIII. kapitola: Vypožičanie (*commodatum*)

88 Gai. D 13,6,18 pr. (<i>diligentissimus pater familias</i>)	129
89 Ulp. D 13,6,5,14 (<i>custodia</i>)	131
90 Ulp. D 13,6,5,10 (zmiernenie zodpovednosti komodatára)	132
91 Mod. Coll. 10,2,6 (nároky pri krádeži)	133
92 Mod. Coll. 10,2,5 (diferenciácia náhrady nákladov pre deponitára a komodatára)	134

XIX. kapitola: Rukojemníctvo

93 Paul. D 46,1,56,2 (akcesorita rukojemníctva)	135
94 Mod. D 46,1,39; Paul. D 46,1,28; Jul. D 46,1,17 (spolurukojemníci: odstúpenie žaloby, <i>beneficium divisionis</i>)	136
95 Ulp. D 12,6,25 (spolurukojemníci: mylné zaplatenie)	137

XX. kapitola: Kúpna zmluva (*emptio venditio*)

96 Paul. D 18,1,1,1 (kúpna cena v peniazoch, kontroverzia)	138
97 Pomp. D 19,1,6,1 (kúpna cena sčasti v peniazoch)	139
98 Ulp. D 18,1,7,1; Gai. D 18,1,35,1 (<i>pretium certum</i> , určenie kúpnej ceny je prenechané kupujúcemu)	140
99 Gai. Inst. 3,140 (určenie kúpnej ceny prenechané tretiemu)	142
100 Ulp. D 18,1,38 (<i>pretium verum</i>)	143
101 Paul. D 19,2,22,3 (<i>invicem se circumscribere</i>)	144
102 Diocl. C 4,44,2 (<i>laesio enormis</i>)	145
103 Gai. D 18,1,35,5 (kúpa druhej veci)	146
104 Pomp. D 18,1,6 pr. (<i>homo liber, res extra commercium</i>)	147
105 Lic. Ruf. D 18,1,70; Mod. D 18,1,62,1 (<i>homo liber, res extra commercium</i>)	148
106 Paul. D 18,6,8 pr.; Paul. D 18,6,3 (perfekciou zmluvy zodpovedá kupujúci za <i>periculum</i>)	150
107 Paul. D 18,1,34,6 (<i>periculum</i> pri alternatívnom záväzku)	152
108 Paul. D 18,6,13 (12); Paul. D 18,6,15 (14) pr. (edil zničil posteľ)	154
109 Labeo D 19,1,54 pr. (pracovný úraz predaného otroka)	156
110 Ulp. D 19,1,1 pr.; Ner. D 19,1,31,1 (náhrada škody pri nesplnení, omeškanie dlžníka, náhrada záujmu)	157
111 Herm. D 18,6,20 (19) (omeškanie dlžníka, obmedzená náhrada škody pri peňažných dlhoch)	159
112 Paul. D 19,1,21,3 (omeškanie dlžníka, náhrada škody pri tovaroch s trhovou cenou)	160

113 Ulp. D 18,6,1,3 (omeškanie veriteľa, dlžník vylial víno)	161
114 Gai D. 21,2,6; Ulp. D 21,2,37,1 (poskytnutie zábezpeky, vynútená <i>stipulatio duplae</i>)	162
115 Jul. D 21,2,8 (predávajúci zodpovedá za <i>interes</i>)	163
116 Afr. D 19,1,30,1 (zvýšenie zodpovednosti pri <i>dolus</i> predávajúceho)	164
117 Pomp. D 19,1,6,4 (kontroverzia o zodpovednosti pri porušených nádobách)	165
118 Ulp. D 19,1,13 pr. (predávajúci zodpovedá za <i>interes</i>)	166
119 Ulp. D 21,1,1,1; Ulp. D 21,1,38 pr. (texty ediktov kurulských edilov)	167
120 Ulp. D 21,1,1,8; Ulp. D 21,1,8 (choroba či vada otroka)	168
121 Paul. D 21,1,11 (chýba zub)	169
122 Ulp. D 21,1,4,2 (hráč a pijan)	169
123 Ulp. D 21,1,19 pr. (nezáväzné vychvaľovanie)	170
124 Ulp. D 18,2,2 pr.; Paul. D 18,2,1 (<i>in diem addictio</i> , suspenzívna alebo rezolútívna kondícia)	171
125 Ulp. D 18,1,3 (<i>pactum duplicitiae</i>)	173
126 Ulp. D 18,1,50 (zmarenie kondície)	174

XXI. kapitola: nájomná zmluva (*locatio conductio*)

127 Gai. Inst. 3,142-147 (paralely s kúpou a odlišnosti)	175
128 Alf. D 19,2,27 pr. (prenajímateľ strhol časť budovy)	177
129 Alf. D 19,2,30 pr. (prenajímateľ strhol celú budovu)	178
130 Ulp. D 19,2,19,1 (prenajatie poškodených sudov, prenajatie otrávených rastlín)	179
131 Ulp. D 19,2,9 pr. (zodpovednosť za evikciu, náhradný byt)	180
132 Ulp. D 19,2,7; Tryph. D 19,2,8 (náhrada škody pri evikcii vecí podnájomníkovi)	181
133 Paul. D 19,2,38 (zaplatenie odmeny)	183
134 Ulp. D 19,2,13,6 (<i>custodia</i> a povinnosť čističa šiat)	184
135 Labeo D 19,2,62 (zničenie stavby)	185
136 Gai. D 19,2,25,7 (preprava stĺpa)	187

XXII. kapitola: Príkazná zmluva (*mandatum*)

137 Gai. Inst. 3,156 (<i>mea gratia – tua gratia</i>)	188
138 Ulp. D 17,1,29,3 (miera zodpovednosti)	189
139 Paul. D 17,1,26,6 (náklady)	190
140 Gai. Inst. 3,161 (prekročenie príkazu)	191
141 Gai. D 17,1,27,2 (výpoveď)	192

XXIII. kapitola: Spoločenská zmluva (*societas*)

142 Ulp. D 17,2,29 (<i>societas leonina</i>)	193
143 Paul. D 17,2,65,5 (výpoveď v nevhodný čas)	194
144 Ulp. D 17,2,52,4 (náhrada nákladov a škody)	195

XXIV. kapitola: Nepomenované kontrakty

145 Ulp. D 19,5,17,3 (vzájomné vypožičanie volov)	196
146 Ulp. D 19,5,19 pr. (ohraničenie voči <i>contractus mohatrae</i>)	197

XXV. kapitola: Kvázikontrakty (*quasi ex contractu*)

147 Pomp. D 3,5,10(11) (miera zodpovednosti, zosťrenie)	198
148 Paul. D 3,5,20 (21) pr. (výkupné pre Lusitánov)	199
149 Jul. D 12,4,7 pr. (poukážka, nedostatky v krycom a valutovom vzťahu)	200
150 Ulp. D 12,6,17; Paul. D 12,6,10; Pomp. D 12,6,16 pr. (plnenie pred splnením kondície)	202

XXVI. kapitola: Adjektická zodpovednosť

151 Alf. D 15,3,16 (rozsah obohatenia)	203
152 Ulp. D 15,4,1,1 (význam pojmu <i>iussum</i>)	204
153 Ulp. D 14,1,1,7 (rozsah splnomocnenia)	205
154 Ulp. D 14,3,11,2 a 3 (obmedzenie splnomocnenia)	206
155 Ulp. D 19,1,13,25; Ulp. D 17,1,10,5 (<i>actio utilis ad exemplum institoriae</i>)	207

XXVII. kapitola: *Lex Aquilia*

156 Ulp. D 9,2,7,1; Ulp. D 9,2,7,6; Ulp. D 9,2,7,7 (<i>occidere a mortis causam praestare</i>)	208
157 Ulp. D 9,2,9 pr. (pôrodná asistentka)	209
158 Alf. D 19,5,23 (prsteň v rieke Tiber)	210
159 Gai. D 9,2,4 pr.-1 (nutná obrana, splnomocnenie právnym poriadkom)	211
160 Alf. D 9,2,52,1 (hostinský)	212
161 Ulp. D 9,2,29,3 (loď sa zachytila na kotevné lano)	213
162 Ulp. D 9,2,27,29 (brusič skla)	214
163 Paul. D 9,2,31 (orezávač stromov)	215
164 Ulp. D 9,2,11 pr. (holič)	216
165 Ulp. D 9,2,5,3; Paul. D 9,2,6; Ulp. D 9,2,7 pr. (obuvnícky učeň)	217

Siedma časť: TEXTOVÁ EXEGÉZA**XXVIII. kapitola: Úvod do textovej exegézy**

Všeobecne	219
1. Latinský text	220
2. Preklad	221
3. Poznámky k inskripcii	222
a) Život a dielo autora textu	223
b) Ďalší právnici uvedení v texte	223
c) Analýza pôvodného textu	223
4. Interpretácia textu	224
a) Priebeh skutku	224
b) Právna otázka	225
c) Rozhodnutie právnika	226
d) Odôvodnenie	226
5. Rímske reálie	227
6. Porovnanie s občianskym zákonníkom	229

7. Literatúra	231
a) Slovníky, encyklopédie, lexikóny	231
b) Učebnice a příručky	231
c) Bibliografie	233
d) Právnícká latinčina	235
e) Časopisy	236
f) Pocty	238
g) Výber exegetickej literatúry	238

XXIX. kapitola: Vzor exegézy

Ulp. D 9,2,9 pr. (pôrodná asistentka)	243
Register prameňov práva	245
Regulae iuris	250